

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju
Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

RAPORT Z BADAŃ

SUBIEKTYWNEJ JAKOŚCI ŻYCIA

TOM II

SZCZEGÓŁOWE WYNIKI BADAŃ WEDŁUG DZIEDZIN

WPŁYW BLISKOŚCI GRANICY NA JAKOŚĆ ŻYCIA

Lider projektu: *Uniwersytet
Ekonomiczny we Wrocławiu*
Partner projektu:
*Uniwersytet Techniczny w
Dreźnie*

Projekt: *Jakość życia w obszarze przygranicznym - wzmocnienie
ponadgranicznych przepływów dla wspólnego zrównoważonego rozwoju
i planowania regionalnego*

Jelenia Góra-Drezno, marzec 2013 r.

Unia Europejska. Europejski Fundusz Rozwoju
Regionalnego: Inwestujemy w waszą przyszłość/
Europäische Union. Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft

Niniejszy raport został przygotowany przez zespół dwunastu ekspertów – pracowników Katedry
Zarządzania Jakością i Środowiskiem
Wydziału Ekonomii, Zarządzania i Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

w składzie:

Prof. dr hab. Tadeusz Borys
Dr Bartosz Bartniczak
Dr Zygmunt Bobowski
Dr Tomasz Brzozowski
Dr Marta Kusterka- Jefmańska
Dr Agnieszka Panasiewicz
Dr Adam Płachciak
Dr Michał Ptak
Dr Piotr Rogala
Dr Paweł Skowron
Dr Sabina Zaremba-Warnke
Dr Anetta Zielińska

Projekt realizowany przez:

Lider projektu: *Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu*

Partner projektu: *Uniwersytet Techniczny w Dreźnie*

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Kopowanie, powielanie lub rozpowszechnianie może być dokonane z podaniem źródła.

© Copyright Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Jelenia Góra-Drezno 2013

Określenie zależności między transgranicznością badanego obszaru a subiektywną jakością życia to drugi cel tego etapu badań. Układ analizy wpływu granicy na subiektywną jakość życia wynika ze struktury kwestionariusza ankiety. Problemy transgraniczności badanego obszaru w kontekście jakości życia są uwzględnione w **CZĘŚCI II** i 18 pytaniu **CZĘŚCI III** ankiety i dotyczą: wpływu bliskości granicy wpływa na jakość życia, oceny jakości życia po drugiej stronie granicy, form wyrażania się wpływu granicy na jakość życia, celu i częstotliwości przekraczania granicy oraz utożsamiania się z miejscem zamieszkania i związana z tym skłonność do zmiany miejsce swojego stałego zamieszkania (gdyby była taka możliwość). Pełny opis oraz wszystkie tabele i rysunki dotyczące tego podrozdziału znajdują się w rozdziale 2 tomu II.

1. Ocena wpływu bliskości granicy na jakość życia:

- mieszkańcy badanego obszaru w zdecydowanej większości przypadków uważają, że granica nie ma wpływu na jakości ich życia (40%) bądź wpływ ten jest pozytywny (46%); tylko 14% spośród nich twierdzi, że wpływ granicy jest negatywny; średnia ocena wpływu bliskości granicy na jakość życia wynosi 3,39 (na skali od 1 do 5); w ramach wyodrębnionych podgrup (ze względu na: kraj, miejsce zamieszkania, płeć i wiek) średnia ocena znajdowała się w przedziale od 3,02 do 3,79 (por. tabele 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5. i rys. 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8., 2.9., 2.10., 2.11., 2.12, 2.13.);
- generalnie Polacy wyżej oceniają wpływ bliskości granicy na jakość życia niż Niemcy; należy odnotować istotną różnicę dotyczącą poglądu, że bliskość granicy ma negatywny wpływ na jakość życia - takiego zdania było, aż 22,4% Niemców i tylko 4,2% Polaków.

Tabela 2.1. Rozkład ocen wpływu granicy na jakość życia – powiat zgorzelecki (PL) i powiat Gorlitz (DE)

	bardzo negatywnie	negatywnie	nie ma wpływu	pozytywnie	bardzo pozytywnie
Ogółem	0,9%	12,7%	40,1%	39,0%	7,3%
PL	0,6%	4,2%	41,3%	43,4%	10,5%
DE	1,2%	22,4%	38,8%	34,0%	3,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

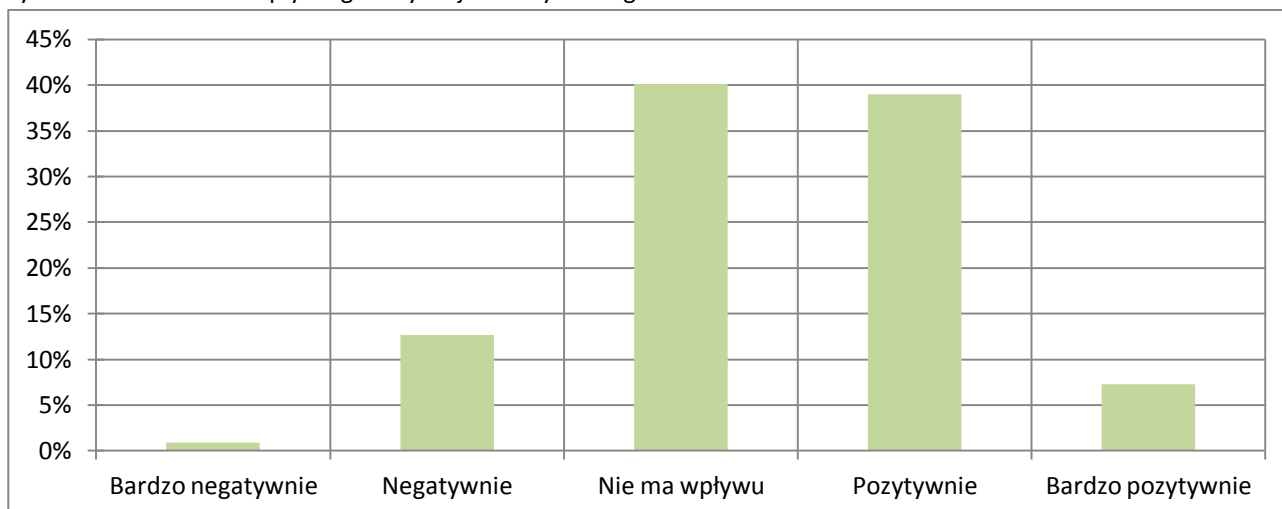
Tab. 2.2. Rozkład ocen wpływu granicy na jakość życia wg cech demograficznych

Kryterium		bardzo negatywnie	negatywnie	nie ma wpływu	pozytywnie	bardzo pozytywnie
wieś	ogółem	0,8%	15,6%	44,6%	32,3%	6,7%
miasto	ogółem	0,9%	8,4%	38,5%	43,9%	8,4%
kobiety	ogółem	0,9%	12,3%	43,2%	36,6%	7,1%
mężczyźni	ogółem	1,0%	11,3%	39,1%	40,6%	8,0%
15-24 lat	ogółem	0,0%	5,8%	38,5%	44,2%	11,5%
25-34 lat	ogółem	0,0%	8,9%	37,6%	44,6%	8,9%
35-64 lat	ogółem	1,2%	12,9%	39,3%	38,3%	8,3%
> 65 lat	ogółem	0,5%	15,2%	50,3%	31,4%	2,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

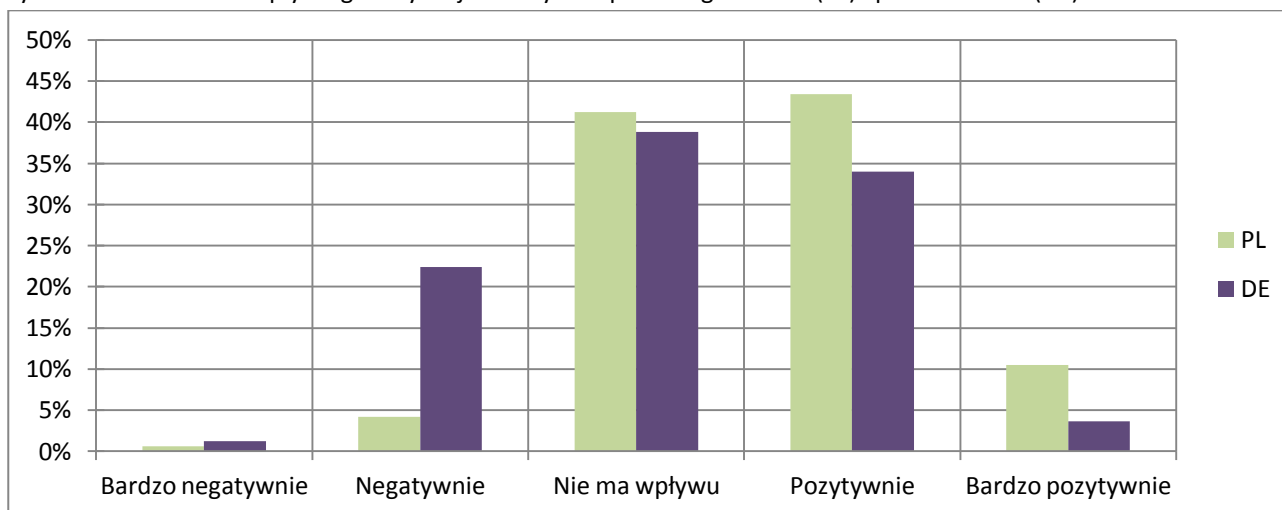

Rys. 2.1. Rozkład ocen wpływu granicy na jakość życia – ogółem

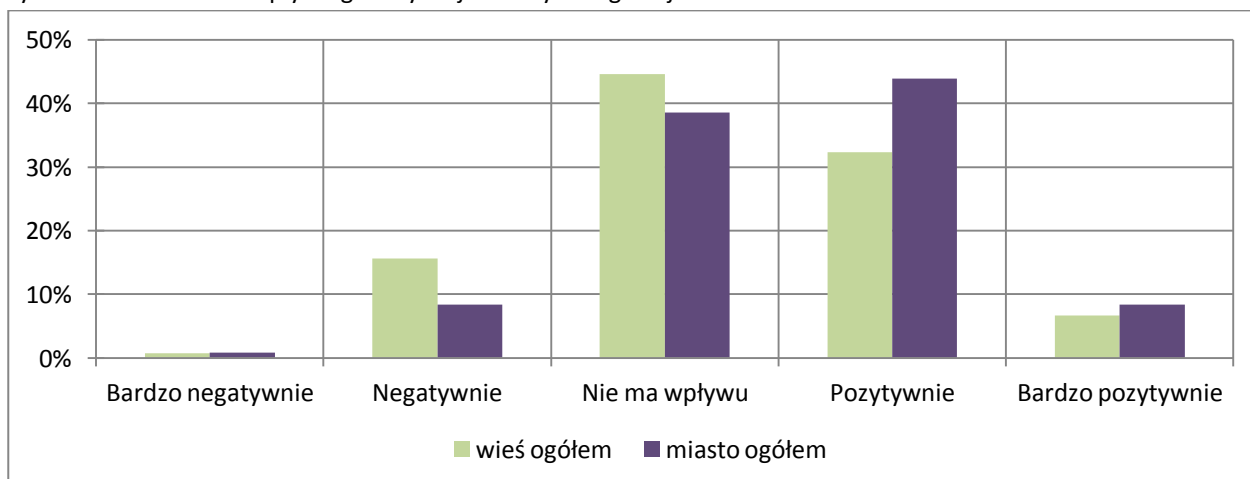
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rys. 2.2. Rozkład ocen wpływu granicy na jakość życia – powiat zgorzelecki (PL) i powiat Gorlitz (DE)

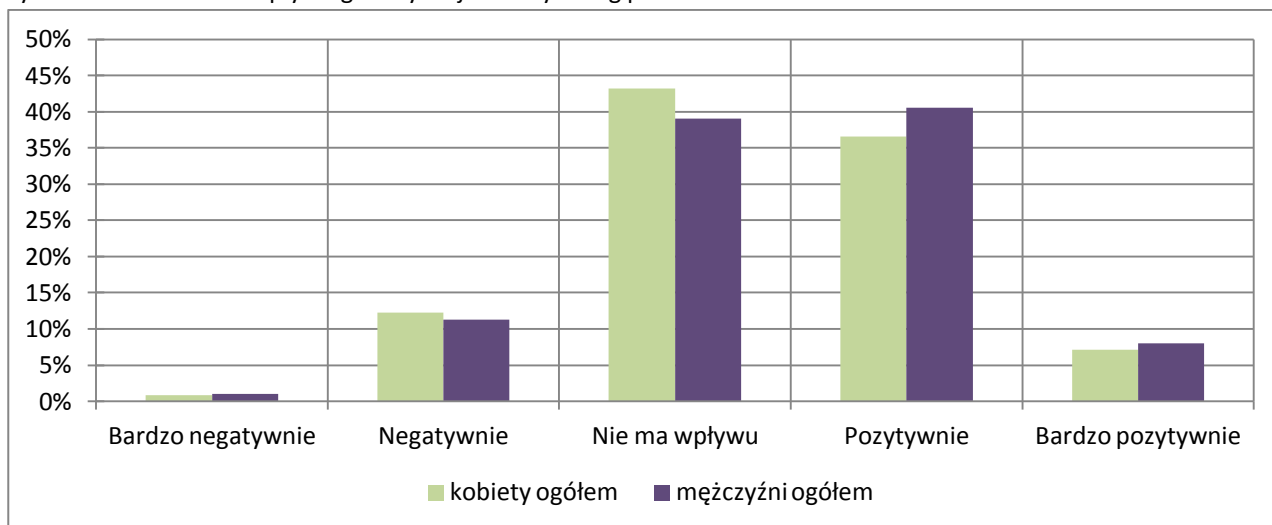
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rys. 2.3. Rozkład ocen wpływu granicy na jakość życia wg miejsca zamieszkania

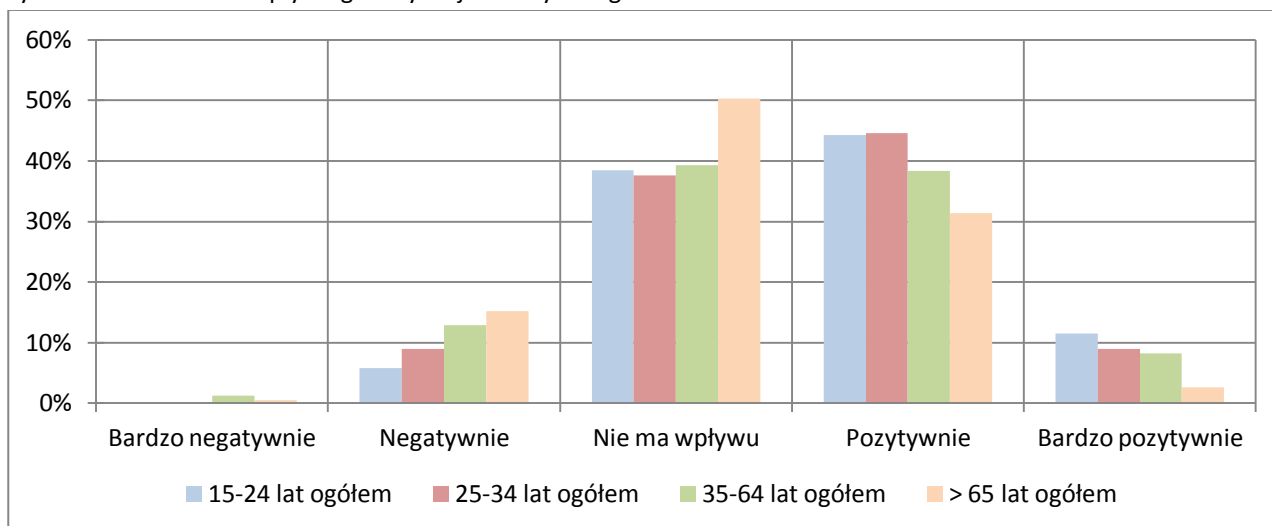
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rys. 2.4. Rozkład ocen wpływu granicy na jakość życia wg płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rys. 2.5. Rozkład ocen wpływu granicy na jakość życia wg wieku

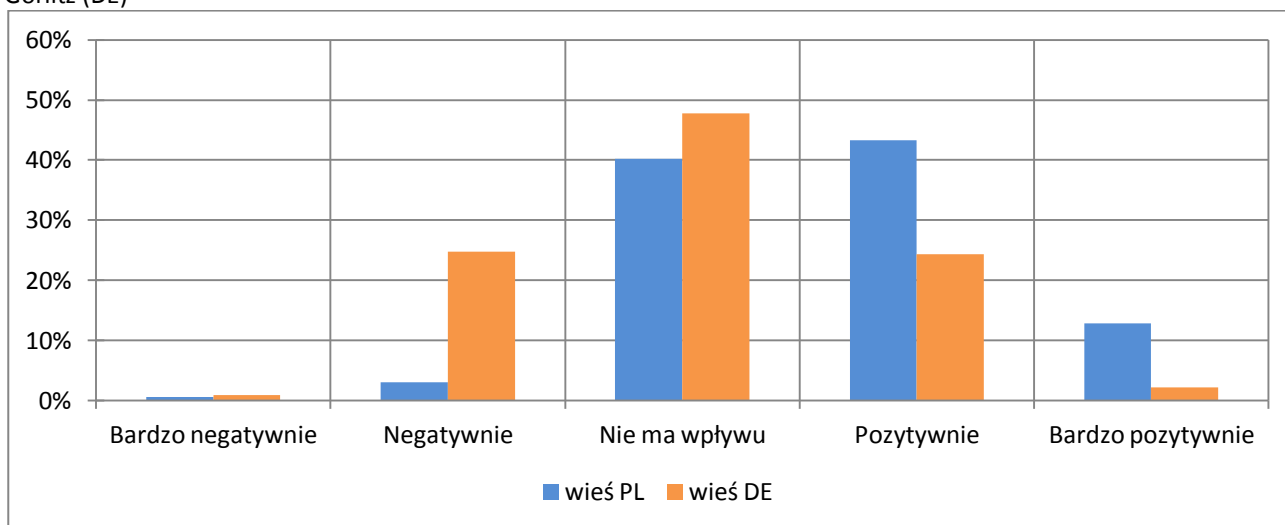
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Tab. 2.3. Oceny wpływu granicy na jakość życia wg miejsca zamieszkania – powiat zgorzelecki (PL) i powiat Górlitz (DE)

Kryterium	Powiat	bardzo negatywnie	negatywnie	nie ma wpływu	pozytywnie	bardzo pozytywnie
wieś	PL	0,6%	3,0%	40,2%	43,3%	12,8%
wieś	DE	0,9%	24,8%	47,8%	24,3%	2,2%
miasto	PL	0,6%	4,5%	41,9%	43,5%	9,4%
miasto	DE	1,3%	15,9%	31,8%	44,6%	6,4%

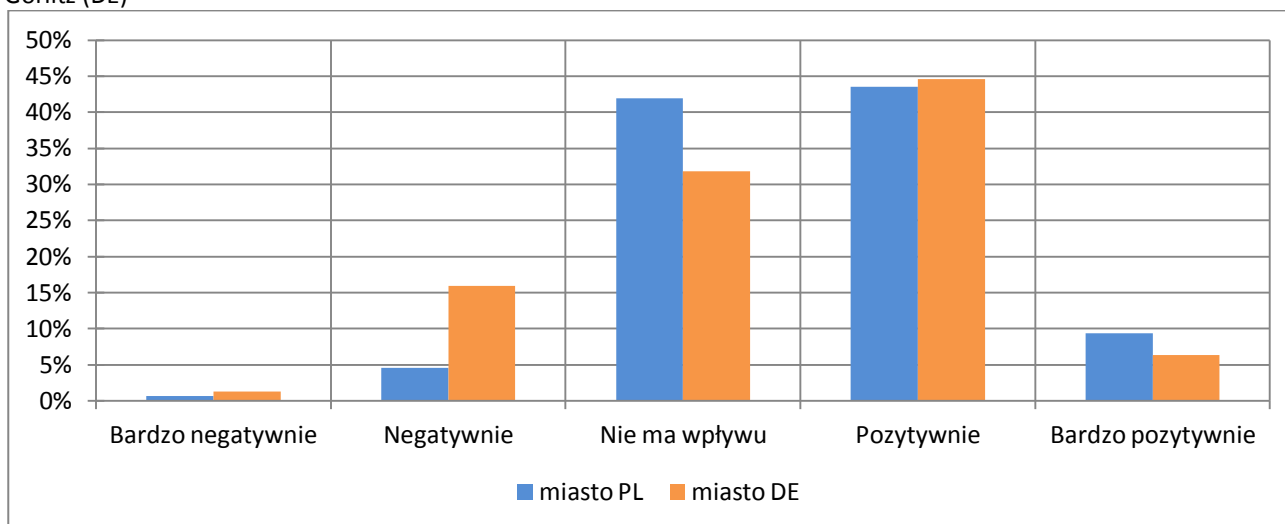
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rys. 2.6. Ocena wpływu granicy na jakość życia wg miejsca zamieszkania – wieś – powiat zgorzelecki (PL) i powiat Gorlitz (DE)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rys. 2.7. Ocena wpływu granicy na jakość życia wg miejsca zamieszkania – miasto – powiat zgorzelecki (PL) i powiat Gorlitz (DE)

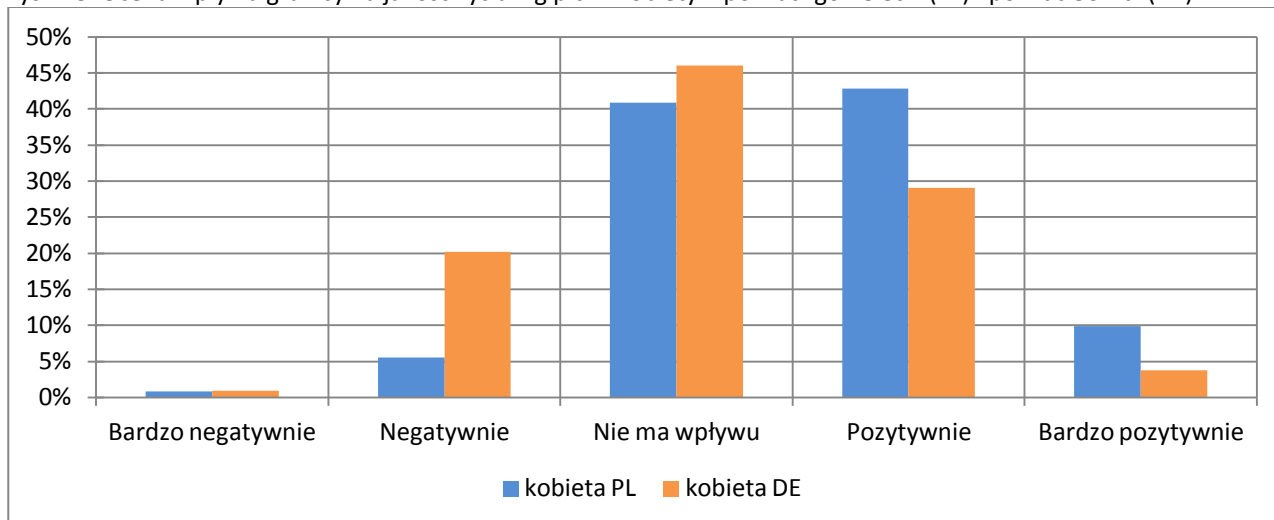
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Tab. 2.4. Oceny wpływu granicy na jakość życia wg płci – powiat zgorzelecki (PL) i powiat Gorlitz (DE)

Płeć	Powiat	bardzo negatywnie	negatywnie	nie ma wpływu	pozytywnie	bardzo pozytywnie
kobieta	PL	0,8%	5,6%	40,9%	42,9%	9,9%
kobieta	DE	0,9%	20,2%	46,0%	29,1%	3,8%
mężczyzna	PL	0,5%	2,3%	41,9%	44,1%	11,3%
mężczyzna	DE	1,7%	22,6%	35,6%	36,2%	4,0%

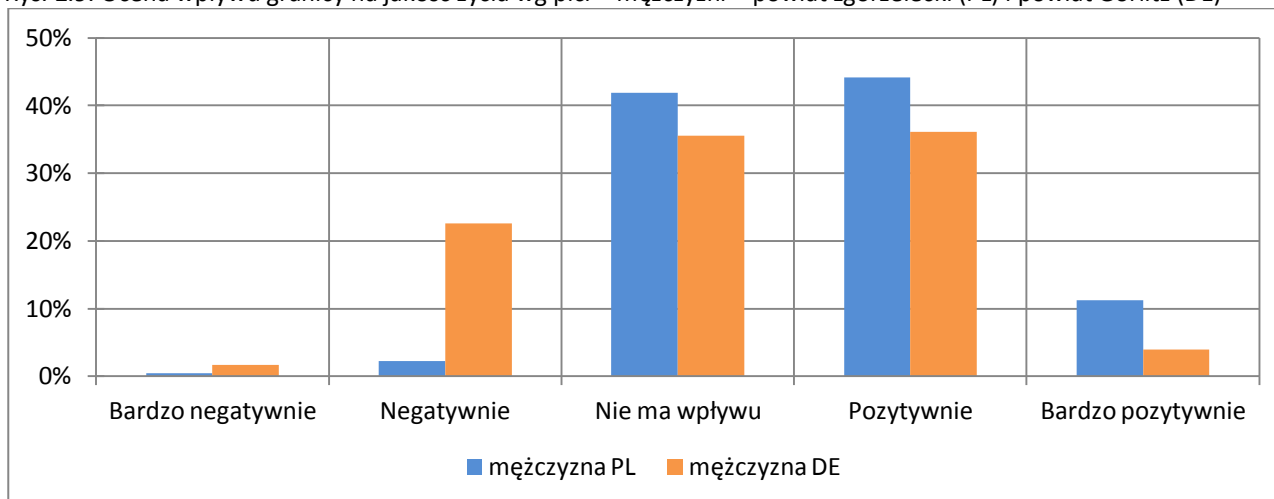
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rys. 2.8. Ocena wpływu granicy na jakość życia wg płci – kobiety – powiat zgorzelecki (PL) i powiat Górlitz (DE)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rys. 2.9. Ocena wpływu granicy na jakość życia wg płci – mężczyźni – powiat zgorzelecki (PL) i powiat Górlitz (DE)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

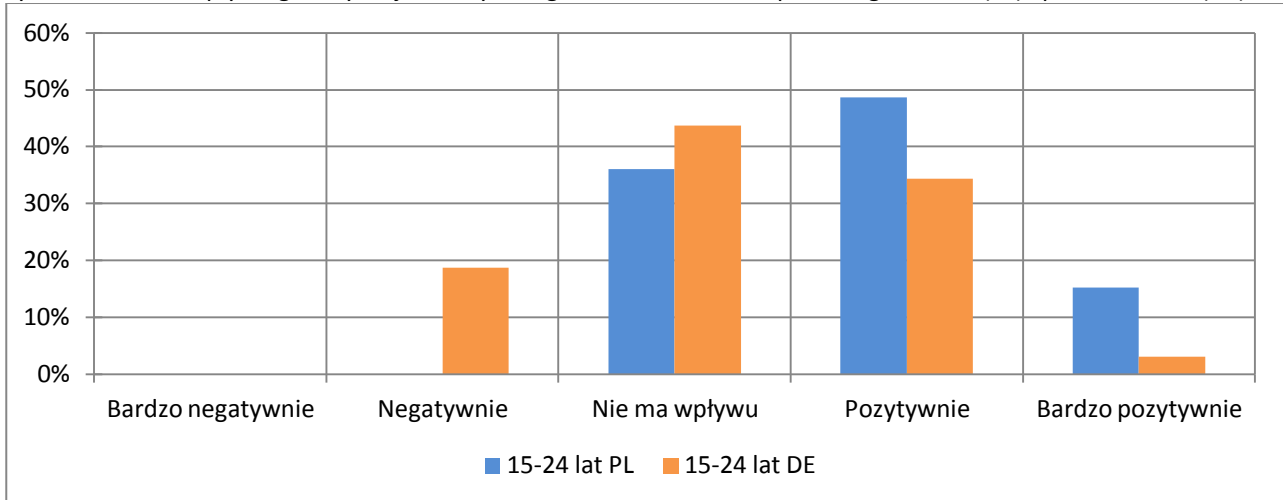
Tab. 2.5. Oceny wpływu granicy na jakość życia wg wieku – powiat zgorzelecki (PL) i powiat Górlitz (DE)

Wiek	Powiat	bardzo negatywnie	negatywnie	nie ma wpływu	pozytywnie	bardzo pozytywnie
15-24 lat	PL	0,0%	0,0%	36,1%	48,6%	15,3%
15-24 lat	DE	0,0%	18,8%	43,8%	34,4%	3,1%
25-34 lat	PL	0,0%	4,0%	40,0%	46,0%	10,0%
25-34 lat	DE	0,0%	17,5%	33,3%	42,1%	7,0%
35-64 lat	PL	0,9%	4,3%	40,4%	43,4%	11,1%
35-64 lat	DE	1,7%	24,3%	37,9%	31,6%	4,5%
> 65 lat	PL	0,0%	7,6%	53,0%	34,8%	4,5%
> 65 lat	DE	0,8%	19,2%	48,8%	29,6%	1,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

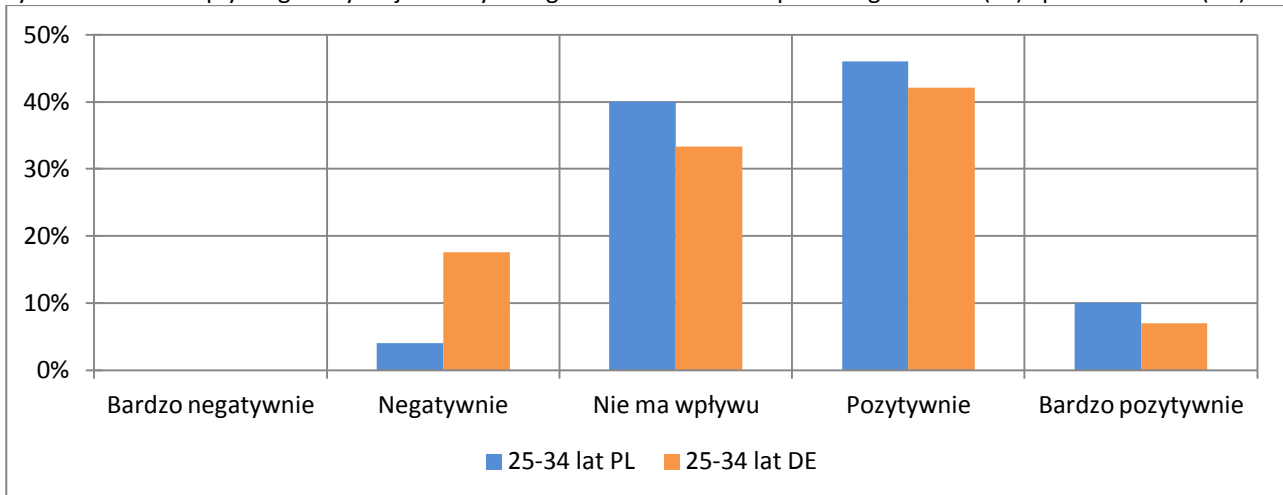

Rys. 2.10. Ocena wpływu granicy na jakość życia wg wieku – 15-24 lat – powiat zgorzelecki (PL) i powiat Gorkitz (DE)

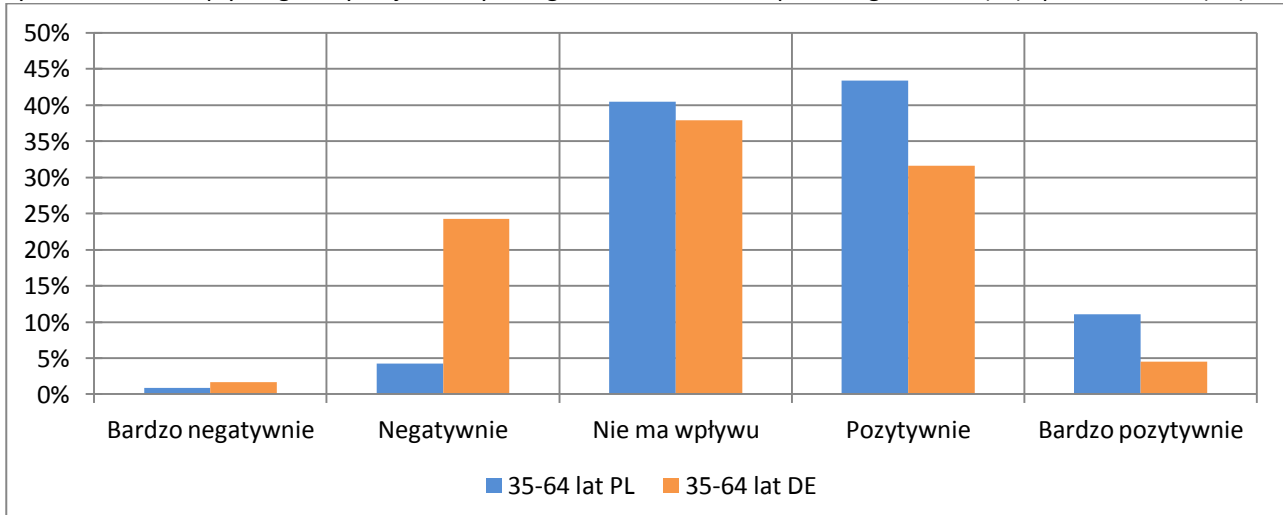
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rys. 2.11. Ocena wpływu granicy na jakość życia wg wieku – 25-34 lat – powiat zgorzelecki (PL) i powiat Gorkitz (DE)

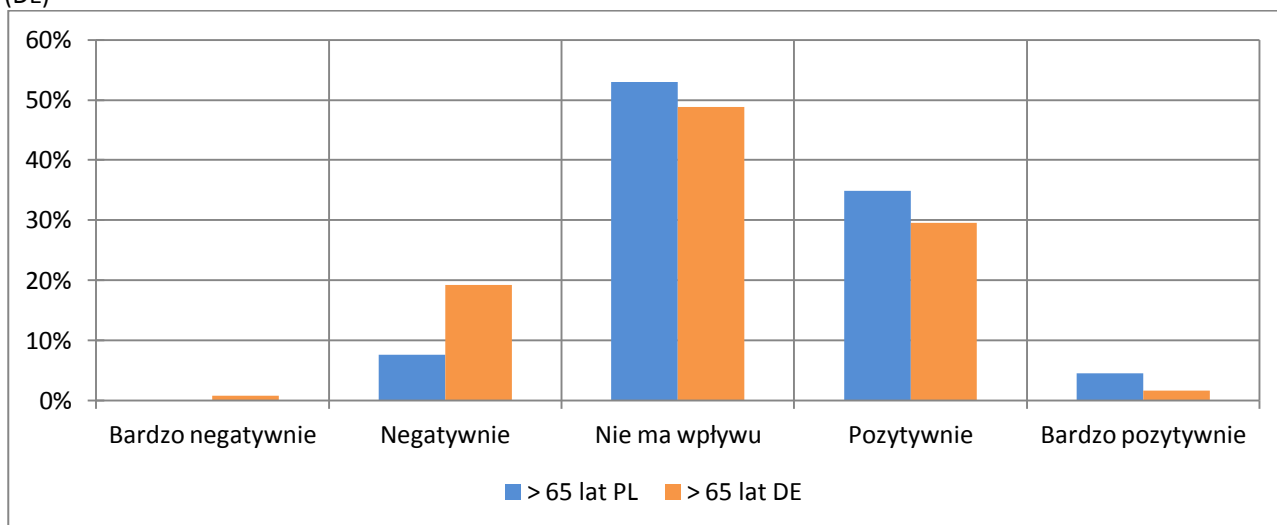
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rys. 2.12. Ocena wpływu granicy na jakość życia wg wieku – 35-64 lat – powiat zgorzelecki (PL) i powiat Gorkitz (DE)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

Rys. 2.13. Ocena wpływu granicy na jakość życia wg wieku – powyżej 65 lat – powiat zgorzelecki (PL) i powiat Görlitz (DE)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań.

- najistotniejsze korzyści związane z bliskością granicy respondenci widzieli w zakresie:
 - gospodarki - taki pogląd wyraziło ponad 38% respondentów, którzy twierdzili, że dzięki granicy mają lepsze możliwości dokonywania zakupów produktów i usług, co z kolei stwarza lepsze możliwości dla rozwoju przedsiębiorczości,
 - zagadnień społecznych – uważało tak ponad 25 % badanych. Wśród konkretnych korzyści wskazywano przede wszystkim: przenikanie się kultur, dostęp do bogatszej oferty kulturalnej, możliwość uczenia się języka obcego oraz utrzymywania osobistych kontaktów z osobami z zagranicy,
 - turystyki - taki pogląd wyraziło niemal 15% respondentów.

Negatywne konsekwencje przygranicznego położenia respondenci wiązali głównie ze zwiększoną przestępczością. Uważało tak niemal 11% badanych. W tym zakresie ujawiły się bardzo wyraźne różnice pomiędzy stroną polską i niemiecką. Problem podwyższonego zagrożenia przestępczością wskazywany był wyłącznie przez mieszkańców powiatu Görlitz.

1. Ogólna ocena jakości życia po drugiej stronie granicy:

- rozkład ocen dotyczących jakości życia po drugiej stronie granicy (z punktu widzenia respondenta) jest bardzo równomierny; każdą z trzech odpowiedzi wybrało około 33% respondentów;
- w przypadku tego zagadnienia występowała bardzo duża zgodność opinii prezentowana przez respondentów z polskiej oraz niemieckiej części badanego obszaru; 30% mieszkańców badanych powiatów twierdziła, że jakość życia po obu stronach granicy jest podobna, niemal wszyscy pozostali respondenci uważali, że jakość życia w powiecie Görlitz jest wyższa niż w powiecie zgorzeleckim.

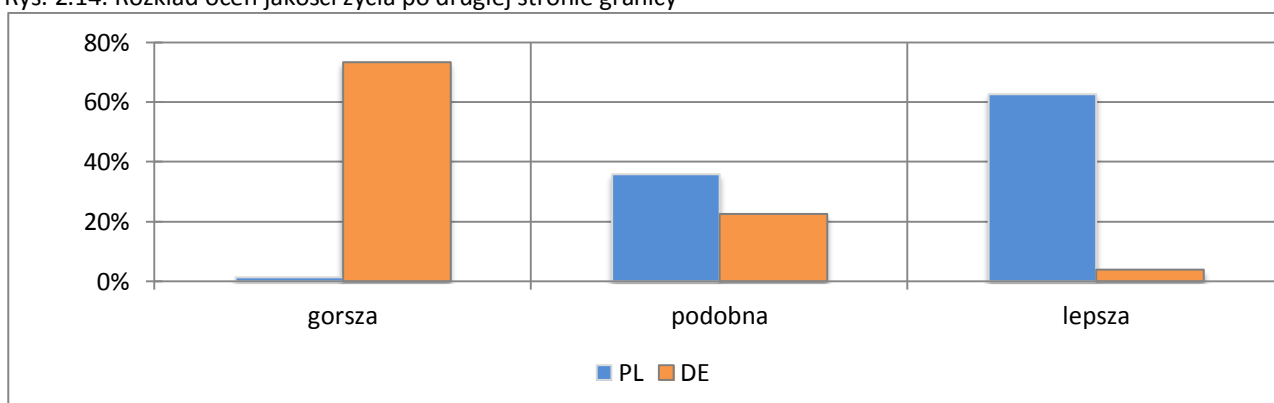

Tabela 2.6. Rozkład ocen jakości życia po drugiej stronie granicy

Ocena	gorsza	podobna	lepsza
Ogółem	33,4%	30,0%	36,6%
PL	1,3%	35,9%	62,8%
DE	73,4%	22,6%	3,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych - pyt. 18 część III

Rys. 2.14. Rozkład ocen jakości życia po drugiej stronie granicy

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych - pyt. 18, część III

2. Cel i częstotliwość przekraczania granicy:

- najczęściej wskazywane powody przekraczania granicy to: zakupy, rekreacja i sport oraz kultura.
- powody dla, których Polacy częściej niż Niemcy przekraczają granicę to: zakupy, rekreacja/sport, kultura, kontakty osobiste, kontakty biznesowe, dojazdy do pracy oraz kształcenie,
- jedynym powodem dla, którego Niemcy częściej niż Polacy przekraczają granicę jest korzystanie z usług,

Tabela 2.7. Główne powody przekraczania granicy

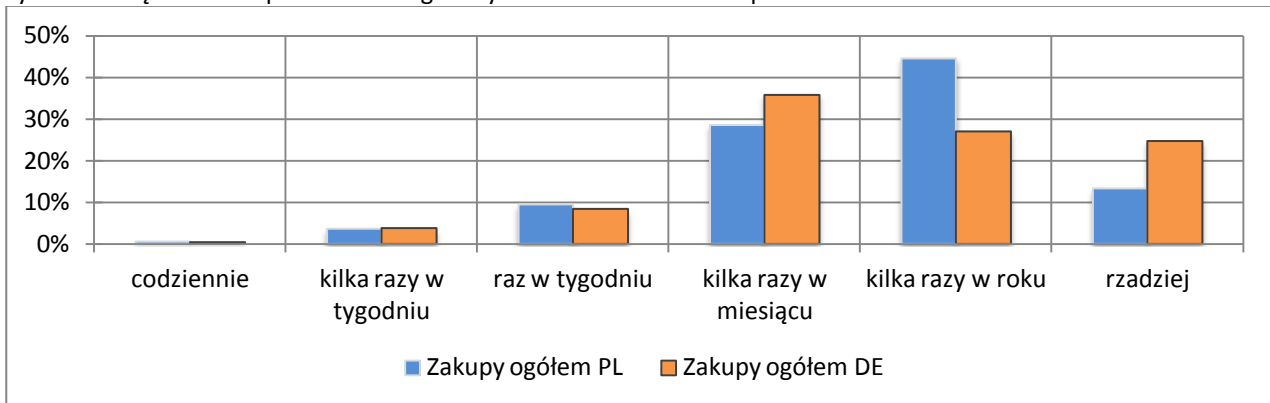
PL		DE	
Zakupy	80,6%	Zakupy	54,4%
Rekreacja/sport	60,5%	Rekreacja/sport	40,5%
Kultura	54,4%	Korzystanie z usług	33,8%
Kontakty osobiste	43%	Kultura	30%

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych - pyt. 8 część II

- najczęściej wskazywanym powodem przekraczania granicy są zakupy. Przy czym Polacy najczęściej deklarują, że za granicę na zakupy wybierają się kilka razy w roku, natomiast Niemcy kilka razy w miesiącu.

Rys. 2.15. Częstotliwość przekraczania granicy w celu dokonania zakupów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych - pyt. 8 część II